

Portugal. Wie buiten de Algarve kijkt, ontdekt een land met ongerepte stranden, koele oceaanwind, vriendelijke bewoners en stille dorpjes. Maar Portugal is ook arm, het platteland stroomt leeg en de zomers zijn kurkdroog. Deze zes Nederlanders omarmden het land en hebben er nu een camping.

TEKST MARK BOODE FOTOGRAFIE MARK BOODE EN SHUTTERSTOCK

Pioniers van het gewilde westen

EEN CAMPING IN PORTUGAL

Camping begonnen in: 2007

Bert Schipper (62) & Thea Booijink (65)

NATUURCAMPING QUINTA DE ODELOUCA

“Wij boorden naar ons eigen water, 120 meter diep”

Nadat Bert en Thea neerstreken op het platteland in het zuiden, keken dorpelingen een jaar lang de kat uit de boom. “Op een dag reed een brommertje ons terrein op. Iemand bracht een plastic tasje met een stuk wild zwijn. Sindsdien horen we erbij.”

Quinta de Odelouca ligt in een uitgestrekte vallei in het binnenland van de Algarve, twee kilometer van de openbare weg. De plaatselijke bevolking leeft nog steeds van geiten, moestuinen, kurkeiken en de jacht. Bert: “Zij leven heel biologisch en verantwoord, zoals hun voorvaderen dat al deden.” Thea: “We hebben twee jaar gezocht naar een goede plek. In de winter kun je hier om halftien buiten ontbijten, en in de hete zomer koelt het 's nachts af naar achttien graden. Een ideaal klimaat. Waterleiding en riolering zijn hier niet. Wij boorden naar ons eigen water. Dat zit 120 meter diep onder een dikke rotslaag.” Bert: “De bron vult zich met water dat heel langzaam door de berg sijpelt. Dat pompen we heel gelijkmatig op. Een miljoen liter per jaar. Het gaat via filters naar een voorraadtank en dan langs een uv-lamp om de bacteriën te doden. Alle pompen hebben we dubbel, alle onderdelen zelf op voorraad. Je kunt niet hebben dat je door een defect zonder water zit. Het gebruikte water reinigen we ook zelf. Het stroomt via een biologische septictank naar een rietvijver. Daarna gebruiken we het voor het irrigeren van ons land.”

BUREAUCRATIE

Thea: “Op de bouwvergunning hebben we drie jaar gewacht. Jarenlang lag er een fles champagne in de ijskast te wachten op de verlossende brief. De Portugese overheid is enorm bureaucratisch. Je hebt het gevoel dat ze steeds iets nieuws verzinnen om je te dwarsbomen. Dat is de verkeerde insteek. Ze wisten toen zelf niet wat ze moesten met de aanvraag voor een *Campismo Rural*.” Bert: “Je moet

meebuigen, tijd nemen. Alles duurt lang. Portugezen plannen weinig en producten zijn vaak niet voorradig. Conflicten worden niet uitgesproken. Bij onenigheid zie je ze een tijdje niet, daarna doen ze of er nooit iets gebeurd is. Mensen die uit Nederland weggaan omdat het ze daar niet bevalt, redden het hier ook vaak niet. Hier zijn ook regels en problemen, misschien wel meer. Portugezen zijn wel handig geworden in het omzeilen van regels. Dat moet je niet zelf proberen. Je moet een netwerk opbouwen en vertrouwen op hun behulpzaamheid.”

DELEN

De dorpelingen waren heel verbaasd dat Bert en Thea hier een camping begonnen. Thea: “Zij kenden alleen de grote kustcampings. Hier is toch niks? Opeens kwamen er tientallen buitenlanders wandelen in hún gebied. Daar zijn ze heel trots op.” Bert: “Toen de crisis kwam, bleef de lokale bevolking weg uit de restaurants. Maar onze gasten bleven komen. Zo werd ons aandeel in de dorps-economie heel zichtbaar.” Thea: “Portugezen verdienen niet veel, maar delen alles: tomaten, paprika's, courgettes. Dat delen zij ook met ons, heel bijzonder. Toch worden we niet vaak bij mensen binnen uitgenodigd. Status is hier heel belangrijk. Binnen worden verschillen snel voelbaar.” Bert: “Wij genieten volop, van de natuur, het klimaat, de vriendelijke mensen en de hele dag buiten zijn. Dat delen wij weer met onze gasten. Veel komen er regelmatig terug en sommigen willen ook wel zo'n camping. Maar dan kant-en-klaar, zonder het werk dat er aan voorafgaat. Haha!”

↑ Enkele kilometers landinwaarts vanaf de drukke kust overheersen rust en eenvoud

CAMPING O TAMANCO

“Wij zijn gestopt om alles als werk te zien”

Het terras van hun *cantina* wordt omringd door bloeiende agaven en siergrassen. Hans staat achter een ronde grill, Irene stuurt de serveersters aan. Ze begonnen ooit met een tosti-ijzer, inmiddels staan er op het campingmenu gerechten met een Portugese twist.

Camping begonnen in: 1998
Hans de Jong (47) & Irene van Hoek (47)

Hans: “Als je in Nederland een stuk vlees in de pan gooit, blijft er maar de helft van over. Hier niet. Gebakken is het net zo groot als rauw. Portugezen belazer je niet met eten. Ze leven van maaltijd naar maaltijd. De keuken is heel puur. Als je toeters en bellen nodig hebt om je vlees of vis te laten smaken, dan zal het wel niet deugen, redeneren ze.” Irene: “Ik was als vegetariër hier een vreemde eend. Zelfs in het meest hippe restaurant komen ze vaak niet verder dan een groen gekookt ei met wat bonen en worteltjes. Vlees of vis, daar draait de maaltijd om. Dat is jammer, want in Portugal groeit van alles, het hele jaar door.” Hans: “Groenten krijgen veel zon. Daarom smaakt hier alles zoeter, de aardappelen, de paprika’s, zelfs uien. Ik kook niet Portugees. Wij zoeken naar eigen combinaties, traditionele Portugese *caldo verde* met basilicum en yoghurt, dat soort dingen.”

CREATIEF

Midden op het terrein staat een oude aanhangwagen. Hierin liggen verse eieren van de eigen kippen en groente en fruit uit de tuin. Irene: “Je moet jezelf onderscheiden, blijven verrassen, alleen dan komen gasten terug. Dat kan met heel weinig. Hier heb je geen Hema of Ikea om de hoek, dus je wordt vanzelf creatief. Je leert verzamelen en hergebruiken. Van grote betonnen rioolbuizen hebben we acht slaapkamers gemaakt met ronde ramen, *rooms with a view*.”

DICTATUUR

Na bijna twintig jaar in Portugal hebben ze een goed beeld van het leven in het land. De gevolgen van de dictatuur zijn

nog steeds voelbaar. Hans: “Alle intellectuelen en alle anderen met een beetje lef zijn toen het land uit gevlucht. Dat merk je nog steeds. De oude generatie zal nooit tegen een autoriteit ingaan. Ze kiezen stille sluiproutes of gaan schaapachtig over de dam.” Irene: “Elk initiatief is eruit geslagen. Dan hoop je dat jongeren het land opbouwen, maar hier verdienen ze na de universiteit nog geen 700 euro per maand. Als je ziet dat je neef in Luxemburg een veelvoud verdient, is blijven geen optie.” Hans: “De overheid is nooit een vangnet geweest. Mensen vertrouwen op familie en burens. Tradities zijn daarom heel belangrijk.” Irene: “Het is ondenkbaar om daar tegenin te gaan.”

INTEGREREN

Hans: “Integreren is onzin. Ik ben geen Portugees en zal nooit een Portugees worden. Maar landsgrenzen vind ik ook onzin. Mensen moeten overal kunnen wonen en werken. En als je wil dat ze functioneren, moet je nieuwkomers niet afnemen wie ze zijn, maar de kans bieden om hun eigen steentje bij te dragen. Wij zijn begonnen met een volkswagenbusje en een tosti-ijzer. Dat was naïef, ja, maar kijk eens om je heen.” Irene: “Nu werken hier negen man. In de zomer zijn dat Portugese studenten. Zo houden we contact met de mensen uit de buurt. In de winter nodigen we kunstenaars en specialisten uit. Die brengen nieuwe ideeën in.” Hans: “Pionieren is keihard werken. Zeven dagen per week, het hele jaar door. Maar wij zijn gestopt om alles als werk te zien. Als wij ’s morgens opstaan, gaan we ‘lekker wat doen.’”

↑ Lommerrijk kamperen vlak bij de kust, niet ver van badplaats Figueira da Foz

NATUURCAMPING QUINTA DO RIO

“De rivier zet elke winter de camping onder water”

Bij de laatste afrit naar de camping van Jochem en Sandra staat een bord: ‘Verboden voor haarföhns en waterkokers.’ Campers en caravans worden ook geweerd. De oude wijngaard aan de rivier Tãmega is het domein van tentkampeerders, kikkers, otters en de dwergooruil.

Camping begonnen in 2008
Jochem van Heeren (49) & Sandra Gosen (46)

Kampeerdere doen hier veel zelf. Ze brengen hun afval naar de stad en gaan met een eigen rol wc-papier naar het toilet. Boven de bar hangt een bordje: ‘No WiFi, talk to each other.’ Jochem: “Hier kamperen is zélf pionieren. Veel voorzieningen hebben we niet. Een waterkoker is voldoende om alle stoppen te laten springen. Dan moet ik naar de overkant van de rivier om een knop om te zetten. Heuvel op, heuvel af, over de brug, veertig minuten rijden.” Sandra: “Sommige plekken hebben een natuurlijke koelkast. Die hebben we gemaakt door een smalle rioolbuis verticaal de grond in te slaan. Tentkampeerdere zoeken dit soort plekken op. Beneden duik je vanaf je plaats zo het water in.” Jochem: “Die rivier is een haat-liefde-dingetje. In de winter stijgt het water, soms drie meter, soms twaalf. Drie jaar terug stond het water tot aan de deurklink van de toiletten op het bovenste terras. De bomen buigen wel mee, maar onze paden spoelen soms tot op de rotsen weg. Zestig ton houtafval en kraters van vier meter diep, dat werk.” Sandra: “Gasten die hier terugkomen, zien dat het landschap elk jaar anders is. De natuur is hier je vriend én je vijand.”

DROOGTE

Portugese bosbranden zijn vaak in het nieuws. De zomers zijn droog en het platteland loopt leeg. Veel stukken grond worden niet goed beheerd. Jochem: “De eucalyptusbomen zijn een probleem. Ze groeien razendsnel en als je een boom omzaagt, groeit er vanuit de stromk een nieuwe stam. Zulke bomen zijn ideaal voor de papierindustrie maar ook gevaar-

lijk. Ze onttrekken veel water aan de bodem en planten rond de bomen verdorren. Als ik een rookpluim zie, rij ik gelijk de berg op, want vanuit hier kun je niet zien of zo’n brand 40 kilometer verderop is of 400 meter. Bij de kerk is een uitkijkpost. Ik heb een eigen pick-up, daar past een tank op met duizend liter water. In tien jaar tijd heb ik één keer een beginnend brandje moeten blussen. Geen reden om bang te zijn dus, maar we blijven ons wel bewust van de droogte. Voor kampeerdere hebben we een kampvuurplaats bij de rivier.”

EENVOUD

In de bergen wordt de oogst nog bewaard in zogeheten *espigueiros*, smalle schuurtjes van graniet en hout. Jochem: “Porto is een moderne stad maar hier zit je snel in the middle of niks. De boeren koesteren tradities en mensen betalen elkaar vaak niet, ze bedanken elkaar met wijn, kippen en eieren.” Sandra: “Gasten snappen dat niet altijd. We hadden hier een moeder die met haar dochtertje naar de kapper ging. Die wilde er niets voor hebben. De volgende dag heeft de hele familie zich daar laten knippen omdat het gratis was.” Jochem: “Veel gasten roepen dat we kansen laten liggen, lodges, pipowagens, noem maar op. Maar zo’n camping willen we niet.” Sandra: “We leven van vijfduizend euro per jaar. Dat is genoeg voor kleding en eten. Meer heb je hier niet nodig. Die eenvoud vinden we heel mooi.” Jochem: “Wij zijn niet op zoek naar zekerheden. De mooiste herinneringen hebben we aan de dingen die we niet verwachtten.” •

↑ De natuur in het vruchtbare en wat koelere noorden is het hele jaar groen

Info

AFSTAND

Utrecht - Castro Marim
 2.334 km
 Grensovergang in het zuiden van Portugal, 60 km van Faro. Populair bij overwinteraars die in het zuiden beginnen met hun reis naar het noorden.

TIP

Meer leuke adressen in Portugal vind je op
 i www.gastvrijportugal.nl

Campings

1 Natuurcamping Quinta de Odelouca

adres Vale Grande de Baixo, Montes das Pitas, CxP 644-S
 PT-8375-215 São Marcos da Serra
t (0035) 191 565 66 85
i anwbcamping.nl/83678, www.quintaodelouca.com
gps 37.339608, -8.373534
open 1 februari - 30 september
terrein 2 ha, 30 staanplaatsen, 1 huuraccommodatie

2 Camping O Tamanco
adres Rua do Lourical 11
 PT-3108-158 Lourical
t (0035) 123 695 25 51
i anwbcamping.nl/53660,

www.campismo-o-tamanco.com
gps 39.992, -8.78903
open 1 maart - 31 oktober
terrein 2 ha, 55 toeristische staanplaatsen en 5 huuraccommodaties
kampeerkorting ACS!

3 Natuurcamping Quinta do Rio
adres Rua do Quinta do Rio 1733
 PT-4890-140 Canedo de Basto
t (0035) 196 246 21 31
i www.quintadorio.nl
gps 41.427694, -7.948836
open 20 april - 1 oktober
terrein 2,5 ha heuvelachtig terrein met terrassen, geen vaste staanplaatsen

ZOEK & BOEK
 Ga naar anwb.nl/camping

